

RESOLUSJONSHEFTE

- 1. Bedre lokalsamfunn med Høyre**
Storresolusjon fra Høyre
- 2. Innlandet Høyre ønsker offensiv Mjøsaksjon!**
Hamar Høyre
- 3. Samferdsel**
Lillehammer Høyre
- 4. Kommunenes vekstkraft – størrelsen betyr noe**
Kari-Anne Jønnes, Anne Bjertnæs og Hanne Alstrup Velure
- 5. Persontrafikk på Solørbanen**
Kongsvinger, Grue, Åsnes, Våler og Elverum Høyre
- 6. Økonomi i lærerplanen**
Kongsvinger Høyre
- 7. Øke vannkraftproduksjonen**
Kongsvinger Høyre
- 8. Strømstøtte til museer**
Kongsvinger Høyre
- 9. Styrke Sivilforsvarets signalanlegg**
Kongsvinger Høyre
- 10. Medisinutdanning til NTNU Gjøvik**
Gjøvik Høyre
- 11. Forsvaret – 2% til forsvaret**
Elverum Høyre

1 Bedre lokalsamfunn med Høyre

2

3 INNLEDNING

4 Norske fylker og kommuner står overfor en rekke utfordringer i tiden som kommer, men
5 samtidig store muligheter til å skape vekst, konkurransekraft, gode velferdstilbud og bedre
6 lokalsamfunn.

7 Handlingsrommet i økonomien blir mindre, noe som fører til reduksjon i frie inntekter, og
8 strammere budsjetter. For å fortsatt kunne levere gode kommunale tjenester må det
9 arbeides med å forbedre og effektivisere tjenestene, og øke inntektsgrunnlaget gjennom en
10 aktiv næringspolitikk.

11 Høyre mener at generalistkommunesystemet er et godt utgangspunkt for utvikling av
12 kommunesektoren. Det betyr at alle kommunene har de samme oppgavene uavhengig av
13 størrelsen på, og antall innbyggere i kommunen. Det bringer samtidig med seg noen
14 utfordringer da det er store forskjeller mellom kommunene. For å gjennomføre dette er det
15 viktig å videreføre kommunereformen for å få større og mer robuste kommuner med tilgang
16 på god fagkompetanse.

17 Høyre mener på et prinsipielt grunnlag at fylkeskommunen må legges ned og at det holder
18 med to forvaltningsnivåer i Norge: stat og kommune.

19 Fylkene og kommunene må de kommende årene håndtere det grønne skiftet, utdanne og
20 tiltrekke seg kompetanse og arbeidskraft, og utvikle et aldersvennlig og inkluderende
21 samfunn. Dette krever løsninger som setter menneskene først og gir alle like muligheter til å
22 lykkes.

23 I årene fremover vil det bli sterkt press på velferdstjenestene i kommunene. En aldrende
24 befolkning og færre unge i yrkesaktiv alder vil gi noen særlige utfordringer. Da er det viktig
25 at vi lar alle gode krefter få bidra til det beste for innbyggerne.

26 Oppgaver løses best av de som kjenner de lokale forholdene og som påvirkes mest av
27 beslutningene som tas. For at innbyggere over hele landet skal få tilgang på gode tjenester,
28 må alle kommuner være i stand til å levere tilpassede tjenester av god kvalitet. Da må
29 kommunene oppleve et stort lokalt handlingsrom og tydelig myndighet til å ta valg sammen
30 med, og på vegne av sine innbyggere.

31 Mange sliter med å komme inn på boligmarkedet. Boligpriser, renter og bokostnader øker.
32 Det bygges ikke nok i flere byer og vekstområder, samtidig som strengt regelverk, rigide
33 reguleringer og mangel på tilgjengelig areal for å bygge boliger gjør at det tar lang tid å
34 bygge, og prisen blir høyere. Kommunesektoren sitter på mange av de viktigste
35 virkemidlene for å løse utfordringene og øke regulerings- og byggetempoet.

36 Et av de største skillene i samfunnet går mellom de som har, og ikke har jobb. Gjennom en
37 god utdannings- og kompetansepolitikk og en effektiv integrering som leder til jobb og
38 selvstendighet bidrar til at alle kan leve sitt beste liv og sikre bærekraft i økonomien.

39 [God styring og ledelse av kommunene](#)

40 Kommunene må få mer frihet til å løse oppgavene de har ansvar for. Detaljerte statlige krav
41 og forventninger går utover kommunenes handlingsrom og mulighet til å levere tjenester
42 tilpasset innbyggernes behov.

43 Kommunereformens intensjon er å styrke kommunene, øke det lokale selvstyret og sørge
44 for at flest mulig oppgaver løses nær innbyggerne. Høyre vil ha kommuner som setter
45 mennesker foran system, og prioriterer løsninger som gjør hverdagen enklere for
46 innbyggere og næringsliv. Kommunene skal ha en ansvarlig og forutsigbar økonomisk
47 styring.

48 Høyre vil:

- 49 • at kommunene må få flere insentiv for god og effektiv drift.
- 50 • bruke anbudsprosesser mer effektivt.
- 51 • åpne for at kommunene som ønsker det kan innføre en "turistskatt".
- 52 • fortsette kommunereformen og avvikle fylkeskommunen.
- 53 • sørge for at kommunen oppfattes som en positiv medspiller gjennom å møte
54 utviklere og søkere med en konstruktiv holdning, effektiv saksbehandling,
55 forutsigbarhet og avklaringer av problematiske forhold tidligere i søknadsløpet.
- 56 • at innbyggere og andre interessenter må sikres tidlig medvirkning i
57 utbyggingsprosjekter.
- 58 • at det innføres en maksfrist for saksbehandling.
- 59 • styrke den lokale selvbestemmelsen over egen (by)utvikling.
- 60 • videreutvikle samhandlingsreformen for at tjenester skal kunne leveres nærmere
61 innbyggeren.

62 [En politikk for utvikling av distriktene og byene](#)

63 Norge er et langstrakt land med mangfoldige ressurser, som har tjent oss godt i alle tider.
64 Folk bor der det finnes ressurser og tjenester, slik skal det fortsette å være også i fremtiden.
65 Høyre vil ha vekst og utvikling i hele Norge. Spennende arbeidsplasser, gode
66 velferdstjenester og satsing på samferdsel er forutsetningen for attraktive lokalsamfunn.

67 Mye går bra i distrikts-Norge, men flere distriktskommuner opplever fraflytting, og en
68 hovedutfordring for distriktsnæringslivet er mangel på kompetent arbeidskraft til å fylle
69 jobbene som er der. Det er viktig å sikre desentraliserte og fleksible utdanningstilbud av høy
70 kvalitet, og attraktive lokalsamfunn med gode velferdstjenester.

71

72 En tydelig trend i befolkningsutviklingen i Norge, og verden, er sentralisering og
73 urbanisering. Det vil si at innbyggerne i stadig større grad bor nærmere hverandre og flytter

74 inn til byområder og tettsteder. Dette er en trend som har foregått over lang tid, helt siden
75 begynnelsen av 1800-tallet. Veksten i innbyggerne i disse områdene tar med seg både
76 muligheter og utfordringer. I distriktsområder kan dette føre til demografiske endringer
77 gjennom en sterk vekst i antall eldre og en begrenset vekst eller nedgang i yngre
78 aldersgrupper.

79 De største hindrene for vekst og verdiskaping er høye skatter, omfattende reguleringer,
80 uforutsigbare rammevilkår og mangel på riktig kompetanse. Skal vi legge til rette for at det
81 skapes flere jobber må vi gjøre noe med det som bedriftene opplever som hindringer. Høyre
82 ønsker et næringsliv som blomstrer over hele landet.

83 Høyre vil:

- 84 • fortette utbyggingen rundt kollektivknutepunkter gjennom å bygge høyere hus.
- 85 • oppfordre kommuner til å gjennomføre lokale områdesatsinger i områder der
86 utfordringer vokser frem.
- 87 • fjerne leilighetsnormen og myke opp byggt teknisk forskrift for å tillate flere og
88 mindre leiligheter i egnede områder, herunder sentrumsområdet, bydelssentra og
89 områder rundt universitet, høyskoler og fagskoler.
- 90 • det skal legges til rette for nye boligkjøpermodeller som for eksempel leie-til-eie- og
91 deleie.
- 92 • når kommunen ikke behandler byggesakssøknader innen fristen, skal
93 byggesaksgebyrene reduseres betraktelig.
- 94 • ha en aktiv stedsutvikling for mer levende bydeler og tettsteder med lett
95 tilgjengelige helhetlige funksjons- og servicetilbud i nærmiljøene. Det skal sikres en
96 god variasjon av boliger, næring, sosiale formål og offentlig tilgjengelighet i nye
97 prosjekter.
- 98 • legge til rette for utbygging av digital infrastruktur og utvikling av ny
99 kommunikasjonsteknologi, som reduserer avstandsulemper i distriktene.

100 Skole og oppvekst

101 En god og trygg barnehage med kompetente ansatte er viktig for barns trivsel og utvikling.
102 Barnehagen er en viktig omsorgsarena, og en arena for å lære gjennom lek. Foreldre skal
103 være sikre på at barna trives og får god utvikling. Tidlig innsats starter i barnehagen og vi må
104 sørge for at flere barn får mulighet til å delta i barnehagen.

105 Skolen skal være preget av en kultur for læring, hvor alle kan lykkes uavhengig av bakgrunn.
106 Alle elever skal møte kvalifiserte lærere som gir undervisning av høy kvalitet og bidrar til at
107 alle barn trives og opplever mestring, læringsglede og kan oppfylle sitt potensial. Alle barn
108 skal kunne lese, skrive og regne skikkelig når de går ut av grunnskolen.

109 Med Høyre i regjering ble det gjennomført et løft for tidlig innsats, læreres kompetanse og
110 yrkesfagene. Et av de viktige neste stegene er en fornyelse av ungdomsskolen, gjennom å
111 gjøre den mer praktisk og variert, og forberede elevene bedre til videregående opplæring.

112 Fortsatt er det for mange som begynner på ungdomsskolen uten å kunne lese og skrive
113 skikkelig. 1 av 4 elever på 8.trinn i ungdomsskolen kan ikke lese skikkelig, og nesten 1 av 3
114 mangler grunnleggende kompetanse i matematikk. Hvis ikke ungdomsskolen retter opp
115 dette, vet vi at disse elevene vil slite med å fullføre videregående.

116 Selv om over 5000 flere elever fullfører videregående nå, sammenlignet med 2013, er det
117 fremdeles tusenvis som hvert år ikke fullfører. Fullført videregående opplæring er
118 inngangsbilletten til videre studier, arbeid og et godt og aktivt liv.

119 Det er for store kvalitetsforskjeller mellom skoler, kommuner og fylker. Det kan være flere
120 år med læring som skiller elever på ulike skoler. Det gir mange elever et dårlig utgangspunkt
121 og vil gi dem utfordringer i møte med videre skole og arbeid. Kommuner og
122 fylkeskommuner som skoleeiere er ansvarlig for kvalitet og innhold i tilbudet til elevene.

123 Elever med utviklingshemming styres i dag i for stor grad mot studiespesialisering, og
124 opplever å ikke mestre skoleløpet. I Østfold og Vestfold har de jobbet målrettet for at elever
125 kan være lærekandidater som et alternativ. Da kan de få kompetansebevis, som et
126 alternativ til fagbrev, og står dermed bedre rustet til å jobbe i varig tilrettelagt arbeid, eller i
127 ordinær virksomhet med tilpasset oppfølging.

128 Høyre vil:

- 129 • styrke laget rundt eleven og inkludere flere fagmiljøer, yrkesgrupper og kompetanser
130 inn i, og rundt skolen for å støtte opp under elevenes behov og styrke miljøarbeidet
131 generelt.
- 132 • styrke laget rundt rektor og avlaste rektor for administrative oppgaver slik at rektor
133 kan være en synlig og pedagogisk leder.
- 134 • sikre at plikten til samarbeid mellom barnehager og skoler følges slik at overgangen
135 for barna blir god.
- 136 • likebehandle offentlige, ideelle og private barnehager for å sikre mangfold i tilbudet
137 og forutsigbare og rettferdige rammevilkår.
- 138 • sikre at familier med rett til redusert barnehageavgift automatisk også gis rett til
139 reduserte kostpenger og eventuelle andre utgifter tilknyttet barnehagen.
- 140 • sørge for et mangfoldig barnehagetilbud, gjennom å legge til rette for mer fleksible
141 åpningstider i barnehagen og sikre et godt samarbeid mellom barnehager i
142 kommunen slik at det alltid er en barnehage som er åpen i ferier.
- 143 • prioritere tidlig innsats gjennom hele skoleløpet og sikre at retten til
144 intensivopplæring i lesing, skriving og regning oppfylles.
- 145 • styrke og samle rådgivnings- og karriereveiledningstjenesten, og innføre krav til
146 kompetanse hos rådgivere i skolen.
- 147 • gjeninnføre lærerspesialistordningen og etablere flere karriereveier i skolen for
148 lærere som brenner for god undervisning i klasserommet.

- 149 • sikre at alle lærere som skal undervise i fagene oppfyller de ordinære kravene til
150 fordypning i norsk, matte og engelsk og prioritere etter- og videreutdanning innen
151 disse fagene.
- 152 • prioritere veiledningsordningen for nytilsatte nyutdannede lærere.
- 153 • innføre et nasjonalt fraværsregister og gi skolene plikt til å følge opp elever fra første
154 fraværsdag i grunnskolen gjennom klare rutiner og planer for fraværsoppfølging og -
155 forebygging.
- 156 • styrke lærekandidatordningen og oppfordre fylkeskommuner til å ta inspirasjon av
157 Østfold- og Vestfoldmodellen.
- 158 • at flere kommuner og fylkeskommuner prøver ut ordningen med en “mobbeknapp”,
159 en elektronisk varslingskanal for elever, foresatte og ansatte, etter erfaringene og
160 modell fra Ålesund.
- 161

162 [Mangfold og integrering](#)

163 Integrering er en viktig oppgave for kommunene. For Høyre er det et sentralt mål at
164 foreldrenes bakgrunn ikke skal ha noe å si for de mulighetene den enkelte får i livet. Alle
165 barn skal ha like muligheter til å lykkes, og sikres et grunnlag for å klare seg godt videre i
166 livet. Gode og trygge oppvekstsvilkår for barn og unge vil bidra til å forebygge radikaliserings-
167 og ekstremisme.

168 Barnehagen er en viktig arena for inkludering og læring. Selv om andelen innvandrere som
169 går i barnehage går opp, er andelen fortsatt lavere enn for befolkningen for øvrig.

170 En god skole er det blant de viktigste tiltakene for å utjevne sosiale forskjeller.
171 Integreringspolitikken må sikre at flere får formell kompetanse som gir grunnlag for en varig
172 tilknytning til arbeidslivet og sikre rekruttering og integrering av arbeidsinnvandrere.

173 Høyre vil:

- 174 • prioritere å styrke fritidstilbudet til ungdom og innvandrere i områder med
175 levekårsutfordringer, for eksempel møteplasser, sommerjobber, fritidsklubber og
176 fritidsaktiviteter, gjerne gjennom frivilligheten.
- 177 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt kultur- og idrettstilbud som bidrar til at
178 flere får delta lengre i idretten, friluftsliv og i frivilligheten.
- 179 • forvente at kommunene samarbeider med næringslivet for å skape fadderordninger
180 for å inkludere arbeidsinnvandrere i lokalsamfunnet. Dette kan også organiseres
181 gjennom frivillige organisasjoner.
- 182 • øke andelen barn i barnehage blant barn av innvandrere, for eksempel gjennom
183 oppsøkende og informerende virksomhet.
- 184 • at kommunene aktivt benytter seg av ordningen med integreringskontrakt.
- 185 • at kommunene utarbeider egne planer for å forebygge og bekjempe rasisme og
186 diskriminering.
- 187 • oppfordre kommuner til å inngå samarbeidsavtaler med bedrifter for å inkludere
188 flere innvandrere i arbeidslivet.

- 189 • at kommunen og politiet har et tett samarbeid for å følge opp vold og negativ sosial
190 kontroll i kommunen, for eksempel gjennom politirådene.

191 [Pasientenes helsetjeneste](#)

192 Primærhelsetjenesten er førstelinjen i helse- og omsorgstjenesten og skal skape grunnlaget
193 for forebygging og tidlig innsats. Alle skal få god og riktig hjelp når man trenger det. Høyre
194 mener det viktigste i helse- og omsorgstjenesten er pasienten, ikke systemet, eller om det er
195 det offentlige private eller ideelle som leverer tjenestene. Høyre vil utvikle helse- og
196 omsorgstjenester med god kvalitet og vil at pasienten skal ha mer valgfrihet og
197 forutsigbarhet.

198

199 Fastlegen er en av bærebjelkene i helse- og omsorgstjenesten. Antall pasienter som står
200 uten en fastlege har økt betydelig de siste årene. Det er viktig å bidra til en stabil
201 fastlegeordning og at det er attraktivt å være fastlege. Høyre mener at fastlegeordningen
202 må være tilgjengelig, kompetent og moderne, til det beste for pasienten. Det er også viktig
203 at fremtidens fastlegeordning kan tilby tverrfaglig oppfølging av mennesker med
204 sammensatte behov.

205

206 Høyre vil:

- 207 • legge bedre til rette for organisert eller egenorganisert fysisk aktivitet i nærmiljøet.
208 • utvide ungdomshelsestasjonens lavterskeltilbud, etablere flere helsetilbud eller sette
209 av egne helsestasjonstider for gutter.
210 • at kommunestyrene årlig behandler en rapport om tilstanden i helse- og
211 omsorgstjenesten, der både brukerundersøkelser, objektive kvalitetsindikatorer og
212 brukertilfredshet måles.
213 • beholde hele, faste stillinger som hovedregel og utvikle arbeidstidsbestemmelser
214 som gjør at flest mulig kan jobbe i hele og faste stillinger, særlig i offentlig sektor.
215 • ha en tydeligere oppgavefordeling mellom leger, sykepleiere og annet personell.
216 • sørge for bedre samarbeid mellom kommuner og sykehus om habilitering og
217 rehabilitering, men også med frivilligheten om lavterskeltilbud.
218 • legge til rette for mangfold blant tjenestetilbydere og sikre pasientene og brukernes
219 valgfrihet.
220 • at alle innbyggere som har behov for det har tilgang på et kommunalt
221 lavterskeltilbud innenfor psykisk helse, enten i egen kommune eller i samarbeid med
222 andre kommuner.
223 • at innbyggerne skal ha tilbud om digital oppfølging ved behov.
224 • videreutvikle primærhelseteam ved å åpne for tverrfaglige praksiser som også
225 inkluderer psykolog, fysioterapeuter og andre helseprofesjoner.
226 • legge bedre til rette for at leger kan gjennomføre sin allmennlegespesialisering i
227 samarbeid med eller hos privat leverandører.

228 [Aldersvennlige lokalsamfunn og en god eldreomsorg](#)

229 Vi lever lengre og vi blir flere eldre. De neste 30 årene vil antallet mennesker over 70 år bli
230 doblet. Det gjør at vi må ha løsninger som tilrettelegger for å skape et mer aldersvennlig

231 samfunn og en god eldreomsorg. For Høyre handler det å skape et mer aldersinkluderende
232 samfunn om hva vi som samfunn kan gjøre for at hver enkelt skal kunne bruke sine
233 ressurser og være sjef i eget liv – også i alderdommen.
234

235 I årene fremover må vi mobilisere mer av den arbeidskraften som er tilgjengelig. Det er også
236 god helse for alle dem som kan være i arbeid. En mer aktiv og offensiv arbeidsgiverpolitikk
237 kan bidra til at avgangsalderen øker, og at man beholder kompetente og erfarne
238 medarbeidere som er vanskelig å erstatte. Kommunene er store og attraktive arbeidsplasser
239 og kommunens arbeidsgiverpolitikk bør være tydelig på at man også satser på kommunens
240 egne seniorer og gjøre mer for å bidra til et inkluderende arbeidsliv. Tiltak som iverksettes
241 bør dreie seg om forhold på arbeidsplassen da forskning viser at hvordan man har det på
242 jobben kan være en avgjørende faktor i valget mellom arbeid og pensjon.
243

244 De fleste eldre i Norge lever gode liv. De former sin egen hverdag, er aktive og deltar i
245 sosiale fellesskap. Eldre skal kunne mestre livet og vite at de får god hjelp når de har behov
246 for det, både av pårørende og ansatte, uten at pårørende blir utslitte. Ute i
247 lokalsamfunnene finnes det gode løsninger for å sikre dette, men mange av dem brukes av
248 for få kommuner og er for tilfeldige. Alle fortjener en god og verdig eldreomsorg, tilpasset
249 egne behov. I dag er kvaliteten for tilfeldig etter hvilken kommune man bor i, og for mange
250 eldre opplever at de faller mellom to stoler.
251

251

252 Høyre vil:

- 253 • inkludere flere i arbeidslivet og legge til rette for at innbyggere som kan og vil får stå
254 lengre i arbeid.
- 255 • at kommunens ledere tilbys relevant lederopplæring innen aldring, arbeid, holdning
256 til alder og diskriminering, samt kunnskap om læring i voksen alder og hva som
257 skaper en god senkarriere. Kommunens ledere bør og trenes i å gjennomføre
258 strukturerte medarbeidersamtaler med et seniorperspektiv.
- 259 • støtte opp under flere tiltak som styrker overgangen mellom full jobb og
260 pensjonstilværelsen.
- 261 • sikre gode transporttilbud slik at eldre enkelt kommer seg til ulike aktivitetstilbud,
262 gjerne i samarbeid med frivilligheten.
- 263 • ha flere lavterskel psykiske helsetilbud for eldre, for eksempel med tilbud om
264 individuelle samtaler eller gruppesamtaler på helse- og aktivitetsstasjonene og
265 mestrings- og livsgledekurs.
- 266 • at alle kommuner skal ha en pårørendestrategi.
- 267 • at alle pårørende tilbys avlastning og har en koordinator eller kontaktperson i
268 kommunene de kan kontakte.
- 269 • at innbyggere i større grad tilbys hjemmebesøk av leger etter behov.
- 270 • øke kunnskapen om digital sikkerhet hos eldre, slik at eldre blir trygge digitale
271 brukere.
- 272 • ha mer valgfrihet og fritt brukervalg i eldreomsorgen og hjemmehjelpen.
- 273 • styrke hjemmetjenesten og åpne for at flere kan bidra med tilbud og aktivitet til de
274 eldre gjennom hjemmetjenesten.

- 275 • sikre faglige sterke kommunale helsetjenester, og sørge for bedre sammenheng
- 276 mellom tjenestene.
- 277 • sikre de eldre mer valgfrihet i mat- og måltider og styrke ernæringstilbudet.
- 278 • jobbe for å begrense antall helsepersonell eldre må forholde seg til i hverdagen.
- 279 • sørge for at eldre gifte og samboende kan få bo og leve sammen på sykehjem.
- 280 • mobilisere friske eldre inn i eldreomsorgen gjennom frivilligheten.
- 281 • tilby minst en times aktivitet på eller utenfor sykehjemmet.

282 Kompetanse og inkludering

283 For mange står i dag utenfor arbeidslivet, og får ikke bidratt med det de kan. Samtidig har
284 både næringslivet og offentlig sektor behov for arbeidskraft. Riktig kompetanse og god
285 arbeidsdeling er en forutsetning for gode, effektive og trygge tjenester.

286 Norge må aktivt utnytte mulighetene fra ny teknologi til å styrke konkurransekraften i
287 næringslivet, styrke verdiskapingen i offentlig sektor og håndtere vår tids store
288 samfunnsutfordringer.

289 Norsk arbeids- og næringsliv er under kontinuerlig omstilling. Nye teknologiske muligheter,
290 globalisering, migrasjon og en aldrende befolkning gjør at endringene er hurtige, og behovet
291 for omskolering og kompetanseheving vil være økende.

292 Nesten 600 000 voksne har ikke fullført videregående. Samtidig vet vi at mange voksne har
293 behov for å fylle på kompetansen sin eller omskolere seg for å stå lengre i jobb. Mange av
294 tiltakene for å sikre at retten til opplæring frem til fullført videregående opplæring ligger til
295 kommunene- og fylkeskommunene og vil bli viktig å utvikle i årene som kommer.

296 Høyre vil gi flere mennesker muligheten til å lære hele livet slik at man kan stå i arbeid
297 lenger. Ingen skal oppleve å gå ut på dato i norsk arbeidsliv.

298 En stor andel personer med nedsatt funksjonsevne står utenfor arbeidslivet. Høyres mål er å
299 tilrettelegge bedre for at flere skal komme ut i arbeid og samtidig sørge for et meningsfullt
300 dagtilbud for personer som ikke er i jobb.

301 Høyre vil:

- 302 • sørge for at ingen går ut på dato gjennom at alle har mulighet og tilgang til å lære
- 303 hele livet.
- 304 • sikre at flere voksne som ikke har fullført videregående opplæring gis en reell
- 305 mulighet til fullføring av videregående skole, gjennom blant annet mer modulbasert
- 306 opplæring, fleksibelt opptak og økt bruk av ordningen "fagbrev på jobb".
- 307 • styrke samarbeidet om kompetanserekuttering på tvers av kommuner.
- 308 • øke tilgangen på det offentlige karriereveiledningstilbudet slik at flere kan omskolere
- 309 seg eller skifte arbeid i voksen alder.
- 310 • at realkompetanse skal vektlegges mer ved ansettelse i kommunen.
- 311 • at Ungt Entreprenørskap skal brukes som et aktivt verktøy i skolen.

- 312 • fortsette satsingen for å inkludere flere i arbeidslivet, og oppfordre alle kommuner til
313 å innføre målet om at fem prosent av de nyansatte i staten skal være personer med
314 hull i CV-en, eller nedsatt funksjonsevne.
- 315 • oppfordre kommunene til å skape flere arbeidsplasser for mennesker med
316 utviklingshemming, slik som for eksempel gjennom stiftelsen HELT MED.
- 317 • at alle kommuner skal tilrettelegge for varig tilrettelagte arbeidsplasser.
- 318 • at kommunene skal ha en gründerhjelp for dem som ønsker å starte bedrift.

319 Samferdsel

320 Det er en styrke for Norge at vi har bosetting i hele landet. Det krever samtidig at vi bygger
321 infrastruktur som knytter landet sammen, noe som er avgjørende for at folk og varer skal
322 komme raskt frem og trygt hjem. Kommunen og fylkeskommunen har viktige
323 ansvarsområder når det kommer til samferdselspolitikken, både når det kommer til
324 planlegging og vedlikehold av vei, bane og tog, men også når det kommer til kollektivtrafikk
325 og byveksttaler.

326 Høyre mener at ved planlegging av samferdsel og kollektivsystem bør man planlegge hele
327 arbeidsmarkedsregioner i sammenheng. Da vil man ha et system som er tilpasset behovet
328 hos lokalbefolkningen.

329 Høyre vil:

- 330 • at fylkeskommunen skal gjøre samfunnsøkonomiske vurderinger ved utbygging av
331 fylkesveier.
- 332 • at vedlikehold av kommunale veier skal bli høyere prioritert i kommunene.
- 333 • tilrettelegge hele arbeidsmarkedsregioner gjennom helhetlig planleggingen av
334 samferdsel og kollektivsystem.
- 335 • etablere "hjertesoner" rundt alle barnehager og barneskoler. En hjertesone rundt
336 skolen gjør det tryggere for elevene å gå eller sykle til og fra skolen.
- 337 • prioritere trafiksikkerhet og at det legges til rette for myke trafikanter.
- 338 • bruke anbudsprosesser aktivt for å nå målet om en utslippsfri kollektivtrafikk.
- 339 • prioritere grønn transport og utslippsfrie kollektivløsninger.
- 340 • innføre lav- og nullutslippskriterier i alle nye tilbud for fergesamband.
- 341 • tilrettelegge for grønne løsninger i havneinfrastrukturen, for eksempel gjennom økt
342 tilgang til landstrøm.

343 En grønnere kommune

344 Norske kommuner må gå foran i det grønne skiftet, og bidra til en klima- og miljøpolitikk
345 som kutter utslipp og tar vare på naturen. Vi skal ikke stanse utviklingen, men skape grønne
346 jobber og muligheter for verdiskaping. Vi skal nå klimamålene med tiltak som monner, ikke
347 symbolpolitikk.

348 For å få til dette, må vi ha næringslivet med på laget. Vi må stille klimakrav, satse på
349 teknologi og gjøre det lønnsomt å velge grønt. Vi må skape en mer sirkulær økonomi og

350 unngå overforbruk. Kommunene har en nøkkelrolle i klimakampen gjennom arbeid med
351 grønn transport, grønn kommuneforvaltning og grønn kommuneplanlegging. Høyre mener
352 at det er viktig å legge til rette for transformasjon og redusere kostnadene slik at flere bygg
353 gjenbrukes istedenfor å bygge nytt.

354 Høyre vil:

- 355 • at det legges opp til flere klimaforlik mellom kommuner.
- 356 • sikre helhetlig struktur og planer for grøntområder, gjennom å sikre parker, torg og
357 møteplasser, samt tilgang til fjord, elver og bekker.
- 358 • at det ved nybygg stilles krav til klimavennlig materialbruk, holdbarhet, sirkularitet
359 og livsløpsstandarder. Byggeplasser skal være fossilfrie der det er mulig og på sikt
360 utslippsfrie.
- 361 • styrke bevilgningen til, og øke satsene for ENØK-tiltak som reduserer strømforbruk,
362 som isolering, bytte av vinduer og innføring av solcelle for privatpersoner, næringsliv
363 og gårdeiere.
- 364 • styrke ENØK-ordningen gjennom forenkling og tilpasning av søknadsformatet og
365 sikre tilgjengeliggjøring av enkel og nødvendig informasjon knyttet til enøk-
366 ordningene.

367 [Familie, kultur og fritid](#)

368 Alle skal kunne delta på fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes lommebok. Gjennom
369 fritidsaktiviteter møter man venner, har det gøy sammen og får viktig erfaring. Men det er
370 ikke alle som barn og unge som har mulighet til å delta på grunn av økonomi. Høyre vil at
371 alle barn skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter, enten det er organisert eller
372 uorganisert.

373 Interessen for e-sport vokser i rekordfart og har de siste årene også fått et betydelig endret
374 omdømme i positiv forstand. E-sport og gaming er sosialt, både som læringsarena og i
375 arbeidslivet, og er et verdifullt pedagogisk verktøy i undervisningen som gir elevene
376 tilleggskompetanse som vil være sterkt etterspurt i fremtiden.

377 Høyre vil:

- 378 • sikre flere gratis fritidsaktiviteter til barn fra lavinntektsfamilier
- 379 • at offentlig støtte ikke skal bidra til økt konkurranse for private kulturaktører.
- 380 • at offentlige bygg/kulturbygg skal være tilgjengelig for barne- og
381 ungdomsorganisasjoner.
- 382 • se på regelverket for frivillighet og gjøre det enklere å delta.
- 383 • legge til rette for frivillige aktører både som leverandører av offentlige tjenester og
384 for å mobilisere frivillige som kompletterer de offentlige tjenestene - eksempelvis
385 besøkstjenester og leksehjelp.
- 386 • styrke og videreføre utlånsordninger til fritidsaktiviteter.
- 387 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt idrettstilbud i samarbeid med idretten,
388 frivilligheten og lokalt næringsliv, som bidrar til at flere får et fritidstilbud.

- 389 • prioritere utvikling av attraktive, bærekraftige og fremtidsrettede aktivitetsarenaer
- 390 som er tilrettelagt for sambruk og flerbruk.
- 391 • aktivt jobbe for å spre informasjon om kultur- og fritidstilbud i kommunen
- 392 • etablere en støtteordning til kommuner som sitter som eier og forvalter av
- 393 kulturminner av nasjonal verdi.
- 394 • legge til rette for samarbeid med næringsliv, boligbyggelag og andre om bygging av
- 395 idrettsanlegg, herunder svømmeanlegg, spesielt i kommuner og storbyer som har
- 396 dårlig dekning.
- 397 • sørge for at flere flerbrukshaller og kulturhusarenaer er tilrettelagt for datatreff og e-
- 398 sportskonkurranser.
- 399 • styrke frivilligheten og idrettens rolle i integreringsarbeidet gjennom støtte til
- 400 lavterskeltilbud og aktivitetsguider.

401 En digital kommune

402 For å skape moderne kommuner må vi bruke flere digitale løsninger – både for å forenkle

403 tjenestene, men også for å sikre at vi bruker arbeidskraften vår på best mulig måte.

404 Det er et stort potensial for å utnytte ny og digital teknologi til å legge til rette for at nye

405 bedrifter kan starte opp basert på nye forretningsmodeller. Det krever moderne digital

406 infrastruktur med tilstrekkelig kapasitet.

407 Høyre vil:

- 408 • tilby eldre digital assistanse, f.eks. en ordning med digital hjemmehjelp eller på
- 409 bibliotek og servicetorg.
- 410 • støtte frivillige organisasjoner som jobber for å hindre digitalt utenforskap, for
- 411 eksempel Seniornett.
- 412 • ha et alternativ for de som ikke har mulighet til å være med i det digitale samfunnet
- 413 • gi ENØK-støtte for velprøvde teknologier for å fange opp også personer med dårlig
- 414 økonomi.
- 415 • skape digitale saksbehandlingssystemer som er brukervennlige og gir innbyggerne
- 416 god oversikt.
- 417 • at kommunene utvikler brukervennlige digitale løsninger for byggesaksøknader som
- 418 også gir innbyggerne oversikt over status for egen søknad.

1 Innlandet Høyre ønsker offensiv Mjøsaksjon!

2 Mjøsa er hele Innlandets herlighet og må forvaltes og tas vare på. Ansvaret hviler på mange ulike
3 aktører, og kommunene rundt Mjøsa har et særlig ansvar.

4 Det er stor tverrpolitisk enighet om at Mjøsa er en kritisk ressurs for Innlandet. Gjennom
5 Mjøsaksjonen for 50 år siden ble Mjøsa reddet, og har i dag en vesentlig rolle som vannkilde, til
6 rekreasjon og som habitat for et bredt spekter av arter.

7 Nå er Mjøsa truet igjen. Økende temperatur og mer kraftig nedbør, sammen med avrenning fra
8 landbruk og slitne avløpsanlegg, betyr at Mjøsa igjen er truet. De senere årene har vi opplevd nye
9 oppblomstringer av alger, med badeforbud og redusert bruksverdi for Mjøsa som vannkilde.

10 Innlandet Høyre mener det er nødvendig å utarbeide en tiltaksplan for Mjøsa med sideelver etter
11 mønster av den planen regjeringen har vedtatt for å redde Oslofjorden. Og vi må gjøre det nå!

12 Kommunene i Innlandet har allerede fått varsel fra miljømyndighetene om skjerpede krav av hensyn
13 til Oslofjorden. Med den kunnskapen vi nå har om utviklingen i Mjøsa med sideelver er det vesentlig
14 at det lages en helhetlig plan for å sikre Mjøsa før det går galt. Det vil også gavne Oslofjorden.

15 Det er kjent at kapasiteten hos myndigheter, rådgivere og leverandører av prosessanlegg er svært
16 begrenset. Og at det derfor arbeides med en nasjonal handlingsplan for avløp som skal prioritere
17 bruken av ressurser til de områdene det er viktigst. Innlandet ber om at Mjøsa blir vurdert i samme
18 kategori som Oslofjorden, og prioriteres for en statlig støttet helhetlig plan for å sikre fortsatt god
19 miljøtilstand.

20 Tiltak for reduksjon i algevekst kan bla. være:

- 21 • Kommuner må generelt forbedre rør- og ledningsnett for vann og kloakk
- 22 • Kommuner må forbedre røropplegg for overvann
- 23 • Kommuner må stille krav til at husstander, inkludert hytter kobles på offentlig vann- og
24 kloakkanlegg
- 25 • Kommune må aktivt jobbe med økt beplantning
- 26 • Nasjonale og lokale myndigheter må stille krav og gi støtte til riktig bruk av gjødsel i
27 landbruket, både husdyrgjødsel og kunstgjødsel

28 Innlandet Høyre ønsker ny offensiv Mjøsaksjon nå!

29

Bildet viser algeoppblomstring ved Domkirkeodden i 2019.

1 Samferdsel

2 God vei og jernbane og god digital infrastruktur er en forutsetning for at folk kan bosette seg der de
3 selv ønsker i hele landet, at vi kan ha gode jobbmuligheter og at næringslivet kan ha gode
4 utviklingsmuligheter i alle landsdeler. Innlandet er snart Norges største fylke i geografisk utstrekning,
5 med en spredt bosetning. All virksomhet i fylket er på forskjellige måter avhengig av gode
6 samferdselsløsninger. Innlandet er også et viktig gjennomfartsfylke mellom Nord-Vestlandet, Midt-
7 Norge og Østlandet med videre veg og ferger mot Europa. Derfor er veg og jernbane i Innlandet
8 avgjørende for store deler av Norge. Høyre skal være garantist for at det bygges god veg og jernbane,
9 og god digital infrastruktur i hele Norge.

10 Veg og jernbane er viktig for menneskers muligheter og livskvalitet. Utbygging av infrastruktur er
11 samtidig kostbart. Det kan utgjøre store naturinngrep, beslaglegge dyrket mark og påvirke lokalt
12 bomiljø negativt. Ved store utbyggingsprosjekter må det alltid være en tydelig politisk forutsetning at
13 både det å skape bo- og næringsmuligheter i alle landsdeler, naturvern, miljøvern, jordvern, vern av
14 bomiljø og økonomi hver for seg er selvstendige grunnleggende samfunnsinteresser.

15 Når bygging av infrastruktur er i konflikt med andre vesentlige samfunnsinteresser, er det viktig med
16 tydelig gjensidig respekt for alle interessene som skal ivaretas. Høyre er opptatt av å ha gode
17 prosesser med klare politiske rammer og målsettinger og med tett samarbeid mellom aktører for å
18 finne best mulig felles løsninger. Som samfunn må vi akseptere at den beste løsningen er et
19 kompromiss som ikke er perfekt fra noe enkeltperspektiv.

20 Det er iverksatt viktige veg- og jernbaneprosjekter i Innlandet. Når kostnadsnivået øker, er det viktig
21 å unngå unødvendige endringer og uklarerheter som gir forsinkelser og dobbeltarbeid. Innlandet Høyre
22 er opptatt av at iverksatte og planlagte prosjekter gjennomføres som forutsatt.

- 23 • E6 og ny Mjøsbru må bygges og ferdigstilles som planlagt. Vegen er avgjørende for å binde
24 mjøsbyene sammen, knytte Innlandet til Oslo og kontinentet, og binde Nord-Vestlandet og
25 Østlandet sammen.
- 26 • Rv4 fra Mjøsbrua til Gjøvik er avgjørende for å binde mjøsbyene sammen og knytte Innlandet
27 til Oslo og kontinentet, og binde Nord-Vestlandet og Østlandet sammen.
- 28 • E16 er den eneste vintersikre øst-vest-forbindelsen i Norge og er livsnerven gjennom Valdres.
- 29 • Rv3 gjennom Østerdalen og Rv25 Hamar-Elverum
- 30 • Vider utbygging av Rv4 Gjøvik-Oslo
- 31 • Dobbeltspor må ferdigstilles til Hamar i inneværende NTP-periode.
- 32 • Dobbeltspor på deler av strekningen Hamar-Lillehammer som forutsatt i Solberg-regjeringens
33 forslag til NTP, må planlegges nå for å kunne bygges ut i neste NTP-periode.
- 34 • Gjøvikbanen
- 35 • Rørosbanen

1 Kommunenes vekstkraft – størrelsen betyr noe

2 Jobb til folket – og folk til jobbene!

3 *En bærekraftig region har en balansert befolkningssammensetning og forvalter menneskelige*
4 *ressurser og naturressurser for utvikling og verdiskaping nå og i framtiden. Dette vil legge til rette for*
5 *å holde på hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. (Fra Distriktsnæringsutvalgets mandat)*

6 Innlandets 370.000 innbyggere er fordelt i et stort fylke med byer, tettsteder, og små bygdesamfunn.
7 Fra flatbygdene i det sentrale østlandsområdet, til skog og fjell i distriktene, preges fylket av store
8 variasjoner i både utfordringer og muligheter. Deler av fylket kjennetegnes av urbant byliv og
9 høyteknologisk industrinæring. I andre deler farges hverdagen av naturen som næringsgrunnlag, med
10 jord- og skogbruk, industri og foredlingsbedrifter, reiseliv, turisme, handel og service. Vi er et fylke
11 med stort mangfold, spennvidde og potensial, men også noen reelle utfordringer som trenger politisk
12 fokus.

13 Innlandet er rikt på naturressurser som har vært forvaltet på en god måte gjennom generasjoner og
14 har gitt grunnlag for lokal verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting. Men der mangel på
15 arbeidsplasser gjennom mange tiår har vært største utfordring utenfor Norges største byer, så er
16 situasjonen nå mangel på kompetent arbeidskraft i store deler av landet. Vi trenger folk til jobbene.
17 Folk må velge å bo i Innlandet. Vårt unike natur- og kulturlandskap er største aktiv, men vi må i større
18 grad ta på alvor at de fleste innbyggere ønsker seg en viss nærhet til urbane kvaliteter og tjenester.

19 Demografien er Innlandets største utfordring. Befolkningsutviklingen i Innlandet varierer. Områder
20 med nærhet til Oslo opplever vekst, mens størstedelen av Innlandets 46 kommuner har utfordringer
21 med synkende folketall og økende gjennomsnittsalder. Innlandet er det første fylket i Norge med
22 flere innbyggere over 65 år enn under 20 år og har 90.000 deltidsboliger, hvilket betyr at hver tredje
23 bolig er en deltidsbolig.

24 Disse demografiske utviklingstrekkene stiller store krav til omstilling og prioritering av ressurser til
25 tjenesteproduksjon og regionalt utviklingsarbeid. Vi må i langt større grad nyttiggjøre oss den
26 samlede humankapitalen med større fokus på seniorenne, deltidsinnbyggerne og frivilligheten. Ulikt
27 næringsgrunnlag, naturgitte forutsetninger, og forskjellig demografisk utvikling, krever ulike politiske
28 løsninger i ulike deler av fylket. Derfor er respekten for lokale beslutninger og lokal råderett helt
29 sentral i Høyre.

30 Økonomisk, sosial og klima- og miljømessig bærekraft krever harde politiske prioriteringer. Høyre vil
31 føre en ansvarlig politikk med generasjonsperspektivet for øye. Tjenesteproduksjonen må tilpasses
32 den demografiske utviklingen, samtidig som nødvendige strukturendringer vil bidra til utvikling av
33 regionsentre i hele fylket. En viss sentralisering i regionene med utvikling av småbyer i større
34 regionkommuner må til for å motvirke den store sentraliseringen.

35 Suksessfaktoren ved norsk fornybarproduksjon er at lokalsamfunn som legger naturressurser til
36 grunn for kraftproduksjon, har fått en rettferdig andel av verdiskapingen fra fornybarproduksjonen.
37 Lovfestede, langsiktige lokale inntekter har vært et utslagsgivende incentiv for lokal aksept for de
38 naturinngrep som kraftproduksjon ufravikelig avstedkommer - elver lagt i rør, vannmagasiner som gir
39 store sår i landskapet, kraftmaster, kraftlinjer, anleggsveier og fortrenging av annen næring, blant
40 annet turisme og reiseliv.

41 Svært mange kraftkommuner har negativ folketallsutvikling og er næringsssvake. Kraftinntektene
42 brukes i kommunene til lokalsamfunnsutvikling – næringsutvikling og å øke lokal bostedsattraktivitet
43 med sykehjem, barnehager, skoler, kulturtilbud osv.

44 Skal vi ha spredt bosetning i hele landet – noe som også er en forutsetning for foredling av
45 kraftressursene – så er vi avhengig av velfungerende og attraktive lokalsamfunn.

46 Innlandet Høyre vil at:

- 47 • Kommuners, berørte lokalsamfunns og grunneieres holdning og skjønn skal vektlegges tungt i
48 politikken.
- 49 • Politikerne skal være positive medspiller og bidragsytere for både næringslivet og
50 kommunene i deres plan- og utviklingsarbeid.
- 51 • Virkemiddelbruken skal gi bedriftene gode og forutsigbare rammebetingelser.
- 52 • Fylkeskommunen skal være en støttespiller for kommunene i deres plan- og utviklingsarbeid,
53 ikke en innsigelsesinstans.
- 54 • Fylkeskommunen skal gjennom partnerskapet med de interkommunale politiske rådene
55 være en motivator og støttespiller for kommunene i arbeidet for å styrke regionsentre og
56 småbyutvikling og på sikt slå seg sammen til slagkraftige regionkommuner.
- 57 • Arbeidet med kommunereformen fortsetter med mål om sterke regionkommuner.
- 58 • Det jobbes aktivt for at lokalisering, dimensjonering og finansiering av offentlig infrastruktur,
59 beredskaps- og tjenesteproduksjon i større grad baseres på brukertall fremfor innbyggertall.
- 60 • Offentlige aktører går foran i dette grønne skiftet og bidrar til innovasjon og
61 næringsutvikling. Kommunene må satse mer på kompetanse og inkludering. Alt for mange
62 står i dag utenfor arbeidslivet, samtidig som både næringslivet og offentlige sektorer har
63 behov for arbeidskraft. Riktig kompetanse og god arbeidsdeling er en forutsetning for gode,
64 effektive og trygge tjenester.
- 65 • Kommunene må bli aldersvennlige. Vi blir flere eldre og lever lenger. Antall 80-åringer vil
66 dobles de neste tjue år. Å skape et aldersvennlig samfunn handler om hvordan hver enkelt
67 skal kunne bruke sine ressurser.
- 68 • Kommunene har en aktiv seniorpolitikk som stimulerer flere til å stå i jobb lengre.
- 69 • Kommunene legger til rette for at eldre kan bo lengst mulig hjemme, blant annet ved hjelp av
70 helse- og velferdsteknologi og statlig støtte til utvikling av omsorgsboliger.
- 71 • Kommunene må få mer frihet til å løse oppgavene de har ansvar for. Detaljerte krav
72 reduserer kommunenes handlingsrom og mulighet til å levere tjenester tilpasset sine
73 innbyggenes behov.
- 74 • Kommunene må ha og ta en mer aktiv rolle i arbeidet for økt kraftproduksjon.
- 75 • Mer av den lokale naturressursbaserte verdiskaping må bli igjen i kommunene.
- 76 • Suksessfaktoren for mer fornybarproduksjon er lovfestede, forutsigbare, langsiktige
77 kompensasjonsordninger for bruk av lokale naturressurser – vann, vind og sol.

1 Gjenopprette persontrafikken på Solørbanen

2 Da saken om å ta opp persontrafikken på Solørbanen ble debattert i 2014 var beskjeden klar fra
3 Jernbaneverket. De var da villig til å vurdere det, om staten ble med på å dra lasset økonomisk. I
4 november 2022 ble en oppgradering av Solørbanen og Rørosbanens signalanlegg for over 200
5 millioner kroner avsluttet. Sommeren 2022 måtte Solørbanen ta over mye av godstrafikken til
6 Dovrebanen sør for Hamar, grunnet vedlikehold, et bevis på at toglinja tåler mye mer trafikk enn det
7 som har vært normen de siste tiårene.

8 Innlandet Høyre ønsker allerede en full elektrifisering av Solørbanen mellom Kongsvinger og Elverum.
9 Det vil åpne for flere tog på linja, som igjen vil få mye mer av tømmertransporten over fra vei til
10 bane, noe som vil øke trafiksikkerheten.

11 Det å gjenopprette persontrafikken på Solørbanen, med for eksempel holdeplass på Flisa, Kirkenær
12 og Våler vil ha ytterligere positive konsekvenser. Slik det er i dag må alle i Elverum og resten av
13 Østerdalen bytte tog på Hamar for å komme seg til Oslo og da det samme motsatt vei. En direkte
14 linje via Kongsvinger og Solør vil gjøre det mulig for hele Østerdalen og Glåmdalen å kunne ta direkte
15 tog til Oslo i sør og Trondheim i nord uten å bytte tog. EU har også uttalt at man bør satse mer på
16 togforbindelsen mellom Oslo og Stockholm, dette vil gjøre Kongsvinger til et naturlig knutepunkt for
17 togtrafikken og gjøre ny persontrafikk på Solørbanen enda mer økonomisk lønnsomt.

18 Å gjenopprette persontrafikken på Solørbanen vil gjøre veiene tryggere, reisetiden mer effektiv, være
19 mer miljøvennlig, ha positiv effekt på turismen og næringslivet samt knytte denne delen av Innlandet
20 nærmere både Oslo og Sverige.

21 Innlandet Høyre vil:

- 22 • Gjenopprette persontrafikken på Solørbanen.

1 Mer økonomi inn i læreplanen

2 Nordmenn har aldri hatt mer gjeld enn det vi har i dag. Gjelden stiger for hvert år som går og nå har
3 landets befolkning over 4.000 milliarder kroner i gjeld. Samtidig øker boligprisene, matprisene og
4 strømutfgiftene. Snart er det også 1 million nordmenn som leier, fremfor å eie sin egen bolig. En av
5 løsningene på disse problemene må være å lære opp fremtidens nordmenn til å bli bedre i å
6 håndtere en usikker økonomi.

7 Ser vi på lærekravene i matematikk til barne- og ungdomstrinnet er ordet økonomi nevnt to ganger.
8 To lærekrav i økonomi på ti år, et læringspunkt på 5. trinn og et læringspunkt på 10. trinn. Å ha det
9 trangt økonomisk skaper samfunnsproblemer. Det kan resultere i fysiske og psykiske helseplager,
10 dårlige oppvekstkår for barn, lavere nasjonal BNP-utvikling og at man faller utenfor mye av det
11 sosiale i samfunnet som koster penger.

12 Svaret på alle økonomiske problemer virker å være økt støtte, økt bistand og økt tilskudd. Den eneste
13 levedyktige løsningen på økonomiske problemer er reelle endringer i holdninger og handlinger.
14 Skolen burde gi barna et skjold av økonomisk kunnskap de kan bruke som vern mot en usikker
15 fremtid.

16 Det å lære barna om realøkonomi vil ikke bare gi dem kunnskaper til å håndtere sin fremtidige
17 personlige økonomi, men forhåpentligvis lære dem om verdien av frihet – og gi dem riktige
18 forutsetninger til å kunne skape seg det livet de ønsker. Målet i seg selv er ikke å skape generasjoner
19 som alle higer etter uoppnåelig rikdom, men å skape generasjoner som ønsker å bygge seg selv et
20 oppnåelig, trygt og stabilt liv.

21 Innlandet Høyre vil:

- 22 • Få inn mål i læreplanen, på alle trinn i skolen, om personlig økonomi, både i matematikk og
23 samfunnsfag.

1 Øke vannkraftproduksjonen

2 Norge er i en energikrise og alle kommuner må gjøre det de kan for å øke energiproduksjonen. I
3 «Høyres 12 tiltak for mer kraft» legges det vekt på at man bør produsere mer energi fra vannkraft.
4 Innlandet besitter store vannressurser som bør utnyttes mer og på en bedre måte.

5 Vannkraft er en fornybar og miljøvennlig ressurs hvor det ikke produseres noen skadelige utslipp
6 eller avfall under energiproduksjonen. Vannkraft har vært i bruk i strømproduksjon i over 100 år, og
7 teknologien er velutviklet, pålitelig og kostnadseffektiv, spesielt om man også kan opprette flere
8 vannreservoarer hvor overflødig vann kan lagres. Vannkraftverkene bidrar også til økonomisk
9 utvikling og skaper lokale arbeidsplasser.

10 En sterkere regulering av vassdragene kan også ses på som et beredskapstiltak. Vi kan ikke
11 kontrollere hvor mye nedbør eller smeltevann som kommer, men med desto flere vannkraftverk vil vi
12 kunne lettere regulere vannstanden for å hindre både flom og tørke i et stadig mer uforutsigbart
13 klima.

14 Innlandet Høyre vil:

- 15 • Demme opp Glomma for vannkraftproduksjon alle steder dette er mulig.
- 16 • Utvinne mer vannkraft fra småkraftverk i Glommas sidevassdrag.
- 17 • Oppgradere eksisterende vannkraftverk i Glomma og der det er mulig gjennomføre tiltak for å
18 øke strømproduksjonen i disse.

1 Opprette en egen strømstøtte til museer

2 Strømkrisen og de høye strømprisene har ført til at en rekke museer og bygdetun har måtte kutte
3 kraftig i bruken av strøm. Dette vil kunne ha store konsekvenser for vern og bevaring av antikvariske
4 bygninger med stor historisk verdi. Det å kutte strømmen vil i verste fall føre til fukt- og kuldeskader
5 på bygninger med stor historisk verdi.

6 Mange museer har også stengt dørene helt, i påvente av mildere vær og lavere strømpriser. Etter da
7 to år med lukkede dører på grunn av korona skal nå også deler av kulturtilbudet være strøm-stengt,
8 det er sterkt beklagelig. Dette har fjernet et viktig kulturtilbud og hemmer historieformidlingene til
9 befolkningen.

10 Innlandet Høyre vil:

- 11 • Opprette en egen strømstøtte til drift av museer og verning av antikvariske bygninger eid av
12 museer og bygdetun.

1 Styrke Sivilforsvarets varslingsanlegg

2 Det å kunne varsle befolkningen er en grunnpilar i Norges nasjonale beredskap. Sivilforsvarets tyfon-
3 varslingsanlegg skal varsle befolkningen om at de må søke informasjon, om det inntreffer et militært
4 angrep, men også ved naturkatastrofer og større ulykker.

5 I Innlandet er det kun 51 anlegg i 10 av 46 kommuner. Det vil si at 36 kommuner med over 104.000
6 innbyggere til sammen er helt uten mulighet til å bli varslet om det oppstår en alvorlig situasjon.
7 Også i de kommunene som har varslingsanlegg er det ingen kommuner som har en høyere
8 dekningsgrad enn at 74% av befolkningen kan høre alarmen, gjennomsnittet er mye lavere og i Åsnes
9 kommune kan kun 25% av befolkningen høre kommunenes eneste varslingsanlegg.

10 Regjeringen varslet i fjor høst et pushvarsel-system til alle mobiler. Dette er et system som mye
11 lettere kan hackes og settes ut av spill enn tyfon-anlegget. Mobil-systemet bør ses på som et tillegg
12 til eksisterende varsling og ikke noe som skal avløse et mye sikrere system.

13 Innlandet Høyre vil:

- 14 • Innføre et krav om minst ett tyfon-varslingsanlegg på alle steder som regnes som
15 militærstrategisk viktige, risikoområder for naturkatastrofer med mange fastboende og i alle
16 bosetninger med mer enn 300 fastboende innbyggere.

1 Medisinutdannelse til NTNU Gjøvik

2 Det er kamp om etablering av medisinutdannelse i Innlandet mellom Universitetet i Oslo (UiO) og
3 NTNU Gjøvik.

4 Norge utdanner bare litt over halvparten av våre leger, resten får sin utdannelse i utlandet.

5 Grimstadrapporten peker på en løsning hvor det etableres campus'er underlagt allerede etablerte
6 fakulteter (i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø).

7 NTNU Gjøvik som campus, oppfyller alle krav i så måte, underlagt fakultetet ved NTNU Trondheim og
8 med et veletablert Helsevitenskapelig institutt her på Gjøvik med 1500 studenter i dag.

9 Til Grimstadutvalget uttalte UiO at det for dem ville ta mange år å utvide medisinutdannelsen, og at
10 praksisplasser i Innlandet for dette formålet ikke er hensiktsmessig på grunn av reisekostnadene.

11 Nå har de skiftet mening og sier de skal etablere en campus «ett eller annet sted» i Innlandet.

12 Dette godtar styrene i HSØ og Sykehuset Innlandet uten diskusjon. Et styre hvor enkelte medlemmer
13 nærmest er å betrakte som inhabile i saken.

14 Adm. direktør i Sykehuset Innlandet sier at vi bare kan glemme medisinutdannelse ved NTNU Gjøvik
15 da de ikke har kapasitet til å håndtere to undervisningsløp.

16 Hvis UiO vinner denne kampen vet vi hvor forskningen og mulig verdiskaping som følger med, vil gå –
17 nemlig til Oslo og ikke til Innlandet.

18 **Konklusjonen er enkel, medisinutdannelsen i Innlandet legges til NTNU Gjøvik og ikke under UiO.**

19 Det er dessuten det billigste og raskeste alternativet for HSØ og landet. NTNU Gjøvik har campus og
20 studieopplegg klart og kan starte utdannelsen i 2024 med 20 studieplasser.

21 Det er ingen ting som tilsier at Helseforetaket kun kan samarbeide med ett Universitet. Dessuten har
22 NTNU Gjøvik allerede et utstrakt samarbeide med Sykehuset Innlandet både mht forskning og
23 praksisplasser. NTNU Gjøvik har ikke mindre enn 900 praksisplasser for sykepleiere i kontrakt med
24 Sykehuset i Innlandet (SIHF).

25 HSØ har i dag 7,4 studieplasser pr. 100.000 innbygger, mens de andre helseforetakene har 2 til 3
26 ganger flere studieplasser.

27 Vi trenger studieplasser til Innlandet for å bedre rekruttering av leger til vår region.

28 Hvis 20 studieplasser legges til NTNU Gjøvik og UiO må finne praksisplasser for sine legestudenter
29 utenfor SIHF området vil studieplass dekningen for UiO bli 8,7. Det vil si fortsatt 2 til 3 færre plasser
30 pr. innbyggertall enn i de øvrige regionene. Praksisplasser er derfor ikke et problem.

31 Innlandet vil få ca 5,5 studieplasser pr 100.000 innbygger, med god plass til flere.

32 **Saken må heves til et politisk beslutningsnivå. Regjeringen må instruere styrene i HSØ og SIHF til å**
33 **inngå et samarbeid med NTNU Gjøvik om medisinutdannelse i Innlandet.**

1 Forsvaret – 2 % av BNP til Forsvaret

2 Det er viktig å ha et troverdig forsvar med nødvendige kapasiteter, volum og utholdenhet slik at vi
3 kan sikre vår egen integritet og frihet. Dette er ikke dagens Forsvar dimensjonert for. Forsvaret er
4 for lite i volum og har liten evne til å imøtekomme den økende trusselen som følge av den russiske
5 invasjonen av Ukraina.

6 Å bygge ned et forsvar går fort i motsetning til å bygge opp. En oppbygging tar lang tid, koster mye og
7 medfører mange vanskelige politiske prioriteringer og avveininger i forhold til andre
8 samfunnsoppgaver. Det er derfor viktig at Forsvarets struktur har en langsiktig tidshorison og ligger
9 fast i et 20 – 40 års perspektiv som samsvarer med levetiden på de største og dyreste kapasitetene.

10 I dette perspektivet vil både forsvarskommisjonen og totalberedskapskommisjonens arbeid være
11 viktige premissgivere for den fremtidige organisering av vårt Forsvar. Uansett tidsperspektiv og
12 levetid på kapasiteter må man klarlegge minimumsbehov på kapasiteter og volum for den fremtidige
13 strukturen.

14 Det er en målsetting for NATO at alle landene bidrar med 2 % av BNP til Forsvaret, der ca. 20 % av
15 dette skal være investeringer. På denne måten kan NATO være en troverdig part i en krig/konflikt
16 og vår sikkerhet vil derved bli styrket. Norge har enda ikke nådd målsettingen satt av NATO, dette må
17 vi få på plass. Norges forsvarsbudsjett ble styrket og økte fra 1,4 til 1,8 prosent av BNP under
18 regjeringen Solberg, denne utviklingen må fortsette i lys av utviklingen vi ser i verden. Vår frihet og
19 fremtid er verd det.